

Az építészet feladata, hogy a szellemnek terekben testet adjon. Kiemelkedő az Alföld síkságán a Hungarikum Liget épületegyüttesének falain belül és kívül megvalósult szellemiség, melynek a súlypontjában jelszerűen áll a Hungarikum Kiállítóház. Az épület tervezője Kurucz Szabolcs DLA, aki Jankovics Tibor építészt vallja szakmai és emberi példaképének. Az épület interaktív kiállításnak és planetáriumnak ad helyet, amely tisztelgés a magyar szellem nagyjai előtt, a fizika határait feszegető felismerések, találmányok, felfedezések bemutatásával.

Az épületegyüttes elemi egysége a kezdetektől fogva a néplélekben élő ősepítvány (ahogy Kunkovác László nevezi): az ég felé törő, kör alaprajzú, kúp-, kupolaszerű építmény, mely a télidőben füstölőnek is használható tyúkóltól, a boglyakemence alakú gabonáson, a különböző kultúrák szállásépítményein keresztül napjaink templomépítészetéig fennmaradt. Azért idézheti meg minden kor, mert öröktől fogva ismerős formaként él bennünk. A legegyszerűbb, átfogható alaprajzon logikus tektonika szerint magasodik, kapcsolatot teremtve az ég felé, felülről adva megvilágítást, szellőzést, a füst elvezetésének lehetőségét. A legszűkebb formája talán a suba. Minden nagy építészünk (Makovecz, Vadász, Csete) eljut ehhez az eredendő, emberléptékű formához, erősítve a nemzeti identitásunkat.

Kurucz Szabolcs épületét is az a vertikális tengely szervezi, mely minden pillanatban felfelé irányítja a figyelmünket. Tiszta, szimmetrikus alaprajzi szerkesztéssel, kifinomult arányérzékkel, koncentrikusan sorolja az alapformákat, melyhez rendkívül izgalmasan és szervesen kapcsolja hozzá a földdel fedett! planetárium terét, amely – a funkcióját a külső megjelenésével összevetve – egy kitörni készülő vulkán képét is felidézi, egyben kozmikus, mitikus viszonylatba helyezi az épület üzenetét.

Az épület üzenetét, formai megfogalmazását, a forma és funkció együttélésének jó példáját Makovecz Imre gondolataival tudom megerősíteni, egy 1987-es interjúból:

„Ha meg akarom közelíteni, hogy mi a magyarság lehetősége szellemi síkon, azt mondhatom – akár Ady Endre költészetére, akár Bartók Béla zenéjére gondolok –, hogy évezredekre visszahangzó hangot szólaltat meg magas színvonalon, a század szellemének megfelelően [...]

Az emberiséget ma nem a szellemiség és nem a kultúrának embertől emberig ható változata jellemzi, hanem egy óriási, ellenőrizhetetlen információs rendszer, amelynek egyetlen igazi eszköze maga a civilizáció [...]

Mint a fény a deszkák repedésein, úgy tör be ebbe az iszonyatos, túlfűtött és mechanizált dobozba egy új korszak fénye. [...] biztos, hogy az emberekben egyre nagyobb egy belülről, szinte korlátlanul feltörő szellemi erő, mintha a Föld mélyéből a Föld alatti Nap akarna feltörni, amely új emberi kapcsolatokra, új szellemiségre, új értékrendre vágyakozik. Meg vagyok győződve arról, hogy mi abban az átmeneti korban élünk, amikor ez a belső nap egyre erősebben világít.”